

DECIZIE

25 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă

Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de compania internațională de asigurări „Asito”, societate pe acțiuni împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 iulie 2017,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de compania internațională de asigurări „Asito”, societate pe acțiuni împotriva Asociației Profesionale „Biroul Național al Asigurărilor de Autovehicule” cu privire la anularea hotărârii Consiliului de Administrare al Biroului Național al Asigurărilor de Autovehicule,

c o n s t a t ă

La 23 februarie 2016, Compania Internațională de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni (în continuare – CIA „Asito” SA) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Asociației Profesionale „Biroul Național al Asigurărilor de Autovehicule” (în continuare – AP „BNAA”), solicitând anularea hotărârii Consiliului de Administrare al Biroului Național al Asigurărilor de Autovehicule din 16 noiembrie 2015 privind compensarea creanței AP „BNAA” față de CIA „ASITO” SA în mărime de 40472,73 dolari SUA, echivalentul a 804605,97 de lei, pentru dosarul de daună AS-7342-AT-13.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 27 aprilie 2016, la cererea AP „BNAA”, instanța a dispus examinarea cererii de chemare în judecată înaintată de CIA „ASITO” SA în procedură contencioasă (f.d. 45).

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 26 octombrie 2016 s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de CIA „Asito” SA împotriva AP „BNAA” privind anularea hotărârii Consiliului de Administrare al Biroului Național al Asigurărilor de Autovehicule privind compensarea din contul obligațiilor Biroului Național al Asigurărilor de Autovehicule față de CIA „Asito” SA a creanței BNAA față de CIA „Asito” SA în mărime de 40472,73 de dolari SUA, echivalentul a 804605,97 de lei, pentru dosarul de daună AS-7342-AT-13 (f.d. 95-98).

La 22 noiembrie 2016, CIA „Asito” SA a înaintat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriei

Centru, mun. Chișinău din 26 octombrie 2016 cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii, concomitent solicitând amânarea s-au scutirea parțială de la plata taxei de stat (f.d.94).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2016, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de CIA „Asito” SA, s-a comunicat societății apelante CIA „Asito” SA despre necesitatea lichidării neajunsurilor, și anume: prezentarea cererii de apel motivate, acordându-i-se termen până la 14 februarie 2017, ora 15.45. S-a explicat societății apelante că, în cazul în care nu va lichida neajunsurile indicate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare. S-a stabilit pentru 14 februarie 2017, ora 15.45, ședința de soluționare a chestiunii privind amânarea și scutirea parțială de la plata taxei de stat a apelantei, precum și punerea pe rol a cererii de apel (f.d.102-104).

La 13 februarie 2017, CIA „Asito” SA a expediat prin poștă cererea de apel motivată (f.d.106-108, 110).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2017, s-a respins cererea CIA „Asito” SA cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat. Nu s-a dat curs apelului declarat. S-a prelungit pentru apelantul CIA „Asito” SA termenul pentru lichidarea neajunsurilor indicate în încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2016, pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 18103,63 de lei, până la 05 martie 2017. S-a explicat părții apelante că, în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate până la 05 martie 2017, cererea de apel nu va fi considerată ca depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită fără examinare. S-a stabilit pentru 11 aprilie 2017, ora 11.00, ședința de soluționare a chestiunii privind punerii pe rol a cererii de apel depusă de CIA „Asito” SA (f.d.123,124-127).

La 06 martie 2017 CIA „Asito” SA a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel, cu pronunțarea unei noi încheieri de admitere a cererii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat cu punerea pricinii pe rol (f.d.130, 131).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 03 mai 2017 s-a respins recursul declarat de CIA „Asito” SA și s-a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2017 (f.d.137-142).

La 17 mai 2017 CIA „Asito” SA a depus cerere cu privire la prelungirea termenului de prezentare a dovezii de achitare a taxei de stat, repunerea în termen a actului de procedură, de prezentare a dovezi achitării taxei de stat și punerea pe rol a cererii de apel (f.d.152-155).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 iulie 2017 s-a restituit cererea de apel depusă de CIA „Asito” SA din motivul că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de prezentare a dovezii de achitare a taxei de stat (f.d.175-180).

La 09 august 2017 CIA „Asito” SA a declarat recurs împotriva încheierilor Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2017 și din 25 iulie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2017, în partea în care se stabilește termen nerezonabil de scurt și modificarea acesteia cu stabilirea unui termen rezonabil, pentru îndeplinirea formalităților necesare punerii apelului pe rol; casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 iulie 2017, cu pronunțarea unei noi încheieri de punere pe rol a apelului (f.d.182-184).

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu încheierea recurată și a invocat faptul că nu i-a fost comunicată încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 februarie

2017 în modul corespunzător pentru a putea achita taxa de stat.

Susține că era în imposibilitatea de a executa încheierea judecătorească din 14 februarie 2017, întrucât se află sub administrare specială și nu dispune de posibilitatea de a opera liber cu mijloacele bănești din contul curent.

Consideră că încheierea amplasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție nu constituie un document cu semnături olografe scanate și confirmat prin semnătura electronică în sensul art. 5 alin. (2) din Legea nr.91 din 29.05.2014 privind semnătura electronică și documentul electronic, iar în momentul când i-a devenit cunoscut faptul respingerii recursului a achitat taxa de stat.

Menționează că instanța de apel nu a acordat termen suplimentar pentru înlăturarea neajunsurilor.

Afirmă că la etapa actuală solicită examinarea încheierii din 14 februarie 2017 sub aspectul termenului de înlăturarea a neajunsurilor.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de CIA „Asito” SA urmează a fi respins pentru următoarele.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul reține că din materialele cauzei nu se poate desprinde momentul comunicării încheierii recurate, însă aceasta a fost expediată părților prin scrisoarea de însoțire nr. 13776 din 04 septembrie 2017 (f.d.181), iar cererea de recurs a fost expediată prin poștă la 09 august 2017, fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicată pe plic (f.d.186), or potrivit art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Art. 365 alin. (4) din Codul de procedură civilă, La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Potrivit art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Materialele cauzei atestă că prin încheierea Curții de Apel Chișinău 14 februarie 2017 CIA „Asito” SA nu s-a dat curs apelului declarat de CIA „Asito” SA, fiindu-i prelungit termenul de pînă la 05 martie 2017 pentru a achita taxa de stat în mărime de 18103,63 de lei (f.d.124-127).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 03 mai 2017 s-a respins recursul declarat de CIA „Asito” SA și s-a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2017 (f.d.137-142).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 iulie 2017 cererea de apel depusă de CIA „Asito” SA din motivul că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de prezentare a dovezii de achitare a taxei de stat (f.d.175-180).

Verificînd legalitatea încheierii instanței de apel, Colegiul constată că, actul judecătoresc de dispoziție a fost emis cu respectarea normelor de drept procedural incidente speței.

Astfel, pretinsa invocare a administrării speciale și nedispunerea de posibilitatea de a opera liber cu mijloacele bănești din contul curent invocată în cererea de recurs, Colegiul nu o poate reține, întrucît nu constituie un impediment pentru achitarea taxei de stat, fiind apreciate de instanța de recurs ca declarative fără suport probator, or potrivit art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În acest sens Colegiul reține argumentele invocate de instanța de apel precum că CIA „Asito” SA urma să achite taxa de stat în mărime de 18103,63 de lei în aceeași zi sau ziua următoare, adică 04 mai 2017, or prin decizia Curții Supreme de Justiție din 03 mai 2017 s-a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2017 (f.d.137-142).

Mai mult, cele invocate precum că încheierea amplasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție nu constituie un document cu semnături olografe scanate și confirmat prin semnătura electronică în sensul art. 5 alin. (2) din Legea nr.91 din 29.05.2014 privind semnătura electronică și documentul electronic, iar în momentul cînd i-a devenit cunoscut faptul respingerii recursului a achitat taxa de stat, nu pot fi reținute, deoarece potrivit art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămîne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii.

Respectiv, prezumția cunoașterii datei-limită pentru înlăturarea neajunsurilor i-a devenit opozabilă și CIA „Asito” SA, care urma să dea dovadă de diligența corespunzătoare în vederea susținerii poziției sale în proces, întru evitarea restituirii cererii de apel, or conform art. 56 alin.(1) și (3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sînt în drept să ia cunoștință de materialele dosarului, să facă extrase și copii de pe ele, să solicite recuzări, să prezinte probe și să participe la cercetarea lor, să pună întrebări altor participanți la proces, martorilor, experților și specialiștilor, să formuleze cereri, să reclame probe, să dea instanței explicații orale și scrise, să expună argumente și considerente asupra problemelor care apar în dezbaterile judiciare, să înainteze obiecții împotriva demersurilor, argumentelor și considerentelor celorlalți participanți, să atace actele judiciare și să-și exercite toate drepturile procedurale acordate de legislația procedurală civilă. Participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Totodată, Colegiul reiterează că, termenul acordat de instanța de judecată este unul imperativ și peremptoriu, or art.110 din Codul de procedură civilă prevede că, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte. Astfel, recurentul urma să înlătore neajunsurile indicate în încheierea instanței de apel în interiorul termenului stabilit, în caz contrar intervenind *uno icto* restituirea cererii de apel. Or dispoziția art.369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă

prevede că, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Instanța de recurs consideră relevantă jurisprudența CtEDO la examinarea cauzelor în care Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (*Van Harn contra Germaniei, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007*).

Astfel, Colegiul menționează că CIA „Asito” SA fiind interesată în soarta soluționării prezentului litigiu, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță prin prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat, fapt ignorat de acesta, iar cele invocate în recurs poartă un caracter declarativ și nu pot fi puse la baza recursului.

Din aceste motive, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia respingerii recursului declarat de CIA „Asito” SA ca fiind neîntemeiat cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 iulie 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de compania internațională de asigurări „Asito”, societate pe acțiuni.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 iulie 2017 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de compania internațională de asigurări „Asito”, societate pe acțiuni împotriva Asociației Profesionale „Biroul Național al Asigurărilor de Autovehicule” cu privire la anularea hotărârii Consiliului de Administrare al Biroului Național al Asigurărilor de Autovehicule.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru